

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ”

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Пламен Веселинов Киров

по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“, обявен в ДВ бр. 42 от 12.05.2020 г. от ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград, в професионално направление 2.2 История и археология, по научната специалност История на държавата и правото (История на българската държава и право и обща история на държавата и правото)

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представени от участника в конкурса доц. д.н. Костадин Илиев Паев

Със Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград съм определен за член на научно жури във връзка с конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“, обявен в ДВ бр. 42 от 12.05.2020 г., в професионално направление 2.2 История и археология, по научната специалност История на държавата и правото (История на българската държава и право и обща история на държавата и правото) като на първото заседание на Научното жури ми е възложено да изготвя становище.

В изпълнение на заповедта на Ректора на Университета и решението на Научното жури като се ръководя от изискванията на Закона за развитието на академичния състав на Република България и Правилника за прилагането му, предлагам на вниманието на уважаемите членове на Научното жури следните свои констатации и изводи, както и мотивираното от тях заключение.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Научната продукция представена от кандидата доц. д.н. Костадин Паев отговаря на интердисциплинарния характер на обявения конкурс. Тя включва от една страна публикации по история на държавата и история на

правото, а от друга – те се отнасят както до българската, така и до световната история.

В количествено отношение научната продукция отговаря на изискванията и критериите залегнали в Националните наукометрични показатели за професионално направление 2.2. История и археология и на допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“, като публикациите се разпределят както следва:

- една основна монография (220 с.);
- публикувана книга (монография) на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на научна степен "доктор на науките" (360 с.);
- една статия, публикувана в научно издание реферирано и индексирано в световноизвестни бази данни с научна информация;
- 21 статии и доклади, публикувани в нереперирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове;
- една студия, публикувана в рецензирано научно издание с обем от 50 с.;
- преводи на исторически документи, придружени с бележки и коментари – 4;
- един университетски учебник и едно университетско учебно пособие.

Кандидатът доц. д.н. Костадин Паев работи на ОТД в ЮЗУ „Неофит Рилски“ от 1995 г., но 1993 до 1995 г. е хоноруван асистент. Освен преподавателската му дейност в актива му се включват още: зам. декан на Правно-историческия факултет (2008-2011), председател на Комисията по атестация на ПИФ, зам. председател, а понастоящем председател на Общото събрание на ПИФ, член на Факултетния и на Академичния съвет, главен редактор на списание „Studia Iuridico-Historica“.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Монографичният труд на кандидата със заглавие *Държавата от Древността до модерната епоха. Въпроси на теорията и историята*. С.: Парадигма, 2020, е второ, допълнено издание, от предговора на което става ясно, че той се е съобразил с редица бележки и препоръки, направени при неговото обсъждане. Тук основният принос трябва да се търси преди всичко в различната методологическа концепция, която кандидатът предлага. За осъществяването на основната цел на изследването – държавата да бъде изучавана многостранно – авторът разглежда широк кръг аспекти, касаещи държавата, с намерението тя да бъде представена от възможно най-различни гледни точки. По този повод, считам че направеното от него сравнение на държавата с „многостен“, на който трябва да бъдат изучени всичките му страни (с. 7) като твърде сполучливо за конкретното проучване и в общи линии, прилагайки този подход авторът е постигнал важни резултати.

Наличието на теоретична част не променя историческия характер на труда, което се забелязва в цялото му съдържание. В тази първа част заслужава да се отбележи новаторската теза на кандидата за легитимирането на държавата чрез историята. Разгледани са също нетипичните за познатите ни съчинения по теория на държавата от български автори въпроси като ролята на религията и идеологиите при възникването и развитието на държавата в исторически контекст. В книгата си авторът е включил и своята теза за произхода на думата „държава“ в българската правна лексика, публикувана по-рано като самостоятелна проучване в сп. Правна мисъл (2016, бр. 3). Доц. Костадин Паев е поставил особен акцент на въпроса за специфичната роля на нациите на Балканите и в частност в развитието на българската държава през XIX и XX в., както и на някои актуални проблеми на отношенията

между балканските държави.

Като съществени приноси във втората част на труда могат да се посочат: систематизирано представяне на модерните теории за историческото възникване на държавата от втората половина на ХХ и началото на ХХІ век, много от които са твърде слабо познати у нас; широко и обогатено с множество исторически факти и аргументи представяне на додържавните формирания, включително и въпроси, касаещи българската история (началото на българската държавност), в контекста на най-новите теоретични възгледи в тази област. Детайлно разработена е и темата за номадската държава на базата на най-актуалните научни тези. Същото може да се каже и за представената от автора историческа типология на държавата (особено в параграф 13.В. 1 и 2). За своето проучване кандидатът е използвал над 140 заглавия на български и чужди езици, включително и от последните пет години.

Монографията *Търновската конституция в светлината на балканския конституционализъм от ХІХ век*. София: Сиби, 2016 (360 с.), се основава на дисертационния труд на кандидата за придобиване на научната степен „доктор на науките“. Както сам авторът споделя в предговора на изданието, нейното написване е продиктувано от методологическата му концепция, че такова сравнително изследване може да се осъществи само и единствено чрез познаване на първоизточниците – текстовете на Търновската конституция и съвременните ѝ балкански конституции – нещо, които според него не е правено по-рано. За целта по негова инициатива са направени преводи и след това публикувани на български език конституциите на Гърция от 1844 и 1864 г., на Румъния от 1866 г. и на Сърбия от 1869 г. На базата на тези преводи и богат набор на литература на различни езици авторът представя задълбочено изследване на историята на балканския конституционализъм от началото на ХХ в. до създаването на Търновската конституция, отделно от това възникването и

развитието на българския конституционализъм през Възраждането и основната част – сравнително историко-правно проучване на отделните публични институти в Търновската конституция и конституциите на другите балкански държави от това време. Считаю, че това е едно от значимите изследвания върху Търновската конституция през последните десетилетия.

Кандидатът е представил и други публикации върху историята на Търновската конституция и българския конституционализъм, с които не е участвал при придобиването на научната степен „доктор на науките“. Една от тях е *Участието на Тодор Бурмов в изготвянето на първоначалния проект на Органическият устав на Българското княжество*. Използвайки оригинален текст на архивен документ, предоставен му от руските архиви, методично и аргументирано авторът на статията доказва своята теза за активната роля на Тодор Бурмов при създаването на първоначалния проект на Органическият устав на Българското княжество.

Издадената от кандидата книга *„Спомени, размисли и оценки на княз Александър Дондуков-Корсаков за създаването на Търновската конституция“* е логично свързана с предходната статия, доколкото изследва задълбочено и детайлно ролята на княз Александър Дондуков-Корсаков при създаването на първоначалния проект. Именно тук доц. Костадин Паев лансира и убедително доказва, че концептуалните основи на проекта са положени от княз Дондуков, докато ролята на Сергей Лукиянов се свежда до юридическото оформяне и редактиране на текста.

Към историята на българския конституционализъм принадлежат още две публикации на кандидата. Със статията *„Въпросът за конституционният контрол в България 1879-1947 г.“* той допринася за формирането на цялостна концепция по проучваната тема, а в другата публикация *„Конституционният проект на проф. Стефан Киров от 1935 и 1938 година. Сравнително изследване“* авторът изяснява и коригира едно

отдавнашно недоразумение относно един проект на проф. Стефан Киров.

Останалата научна продукция на кандидата напълно удовлетворява интердисциплинарната същност на обявения конкурс. Публикациите му се отнасят както до историята на средновековната българска държава и право, така и до историята на българската държава и право в по-ново време. Същевременно той има проучвания върху историята на държавата и правото на други държави (например Византия, Англия), относно развитието на учебната дисциплина История на българската държава и право у нас, издал е учебник и учебно помагало.

III. Критични бележки и препоръки

Бих препоръчал на кандидата да направи по-задълбочено и детайлно научно изследване върху неговата теза за легитимирането на държавата чрез историята.

IV. Заключение

От казаното по-горе следва, че кандидатът доц. д.н. Костадин Паев е представил достатъчна като количество и качество научна продукция по темата на обявения конкурс, има дългогодишен преподавателски опит, отговаря на националните наукометрични показатели и на допълнителните изисквания на университета за съответното направление. Предвид това давам положителна оценка на научната му продукция и предлагам кандидатурата на доц. д.н. Костадин Паев да бъде подкрепена за заемане на академичната длъжност „професор“ по История на държавата и правото в ЮЗУ „Неофит Рилски“.

24 август 2020 г.

гр. Благоевград

Член на научното жури:

(проф. д-р Пл. Киров)

SOUTH-WEST UNIVERSITY “NEOFIT RILSKI”

ASSESSMENT STATEMENT

By Professor Plamen Veselinov Kirov, PhD

on a Competition for the Academic Position “Professor”, announced in the State Gazette, issue 42, dated 12.05.2020 by South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad, in the professional field 2.2 History and Archeology, with the Science Specialty History of the State and Law (History of the Bulgarian State and Law and General History of State and Law)

Regarding: the scientific, scientifically applicable, and professional academic activity and output, presented by the participant in the competition, Associate Professor, Doctor of Science (AP, DSc) Kostadin Iliev Paev

With an order of the Chancellor of South-West University “Neofit Rilski” – Blagoevgrad, I have been selected as member of the scientific jury in relation to a Competition for the Academic Position “Professor”, announced in the State Gazette, issue 42 dated 12.05.2020, in the professional field 2.2 History and Archeology, with the Science Specialty History of the State and Law (History of the Bulgarian State and Law and General History of State and Law), and during the first meeting of the Scientific Jury, I have been assigned the task of drafting an Assessment Statement.

In fulfillment of the order of the University Chancellor and the decision of the Scientific Jury, and guided by the requirements of the Law of Academic Staff Development in the Republic of Bulgaria and the Rules and Procedures governing the application of said law, I hereby present to the attention of the respectable members of the Scientific Jury my findings and conclusions, and my recommendation, which is based on them.

II. Summarized information regarding the scientific output and activity of the candidate

The scientific output presented by the candidate, Associate Professor Doctor of Science Kostadin Paev, is consistent with the interdisciplinary nature

of the announced competition. On the one hand it includes publications on the history of the state and law, and on the other hand – those publications refer to the history of Bulgaria and the World history.

From a quantitative perspective, the scientific output is consistent with the requirements and the criteria, set forth in the National scientometric indicators for professional field 2.2. History and Archeology, as well as the additional requirements of the South-West University “Neofit Rilski”, and the publications are as follows:

- one main monograph (220 pages);
- a published book (monograph) based on a defended dissertation for awarding the science degree “Doctor of Science” (360 pages);
- one article published in a science journal, peer-reviewed and indexed in reputable global databases containing scientific information;
- 21 articles and papers, published in non-indexed peer-reviewed magazines or published in edited collective volumes;
- one scientific study, published in a peer-reviewed edition with a volume of 50 pages;
- translations of historical documents, accompanied by notes and remarks – 4;
- one university textbook and one learning manual for students.

The candidate Associate Professor Doctor of Science Kostadin Paev has been employed under a Full-Time Employment Agreement in South-West University “Neofit Rilski” since 1995, but for the period between 1993 and 1995, he has been employed part-time as an Assistant Professor. Except for his lecturing work, the following is also part of his academic activity: Vice Dean of the Faculty of Law and History (2008-2011), Chair of the Attestation Commission of the Faculty of Law and History, Vice Chair, and currently Chair of the General Meeting of the Faculty of Law and History, member of the Faculty Council and the Academic Council, editor-in-chief of the magazine “*Studia Iuridico-Historica*”.

III. Evaluation of the scientific and practical results and contributions by the creative output, submitted for participation in the competition

The monograph of the candidate, with the title: *The state from Antiquity to the Modern Age. Matters of Theory and History.*” S.: Paradigma, 2020, is a second, complemented edition, the foreword of which makes it clear the candidate has taken into consideration the series of remarks and recommendations, made over the course of the monograph’s discussion. Here the main contribution is first and foremost found in the distinct methodological concept that the candidate has proposed. In order to achieve the main objective of the monograph – studying the state from multiple perspectives – the author is reviewing a wide range of aspects referring to the state, with the intention of presenting the state from the maximum possible number of viewpoints. As regards thereto, I am of the opinion that the statement made by the author, comparing the state to a “polyhedron”, all sides of which need to be studied (on page 7) as a rather successful one for this particular scientific study, and generally, applying this approach, the author has made numerous significant achievements.

The existence of a theoretical part does not change the historical nature of the work, which is observable through the full contents of the study. In this first part the innovative argument of the candidate regarding legitimizing the state through history is well-deserving of praise. The matter of the role of religion and ideologies in the establishment and development of the state in a historical context, which is not typical for the works on the theory of the state by Bulgarian authors that are known to us, has also been examined. In its book, the author has also included his own arguments regarding the origin of the word “state” in the Bulgarian legal lexis, published earlier as an independent study in the magazine *Legal Thought* (2016, issue 3). Associate Professor Kostadin Paev has placed special emphasis on the matter regarding the specific role of the Balkan nations, and particularly the development of the Bulgarian State in the

XIX and the XX century, as well as some current Balkan state relations issues.

The following can be listed as substantial contributions to the second part of the scientific work: systematized presentation of the modern theories about the historical nascence of the state from the second half of the XX and the beginning of the XXI century, many of which are not widely known domestically; a presentation of pre-state formations that is extensive and enriched, with multiple historic facts and arguments, including matters referring to Bulgarian history (the beginning of the Bulgarian statehood), in the context of the newest theoretical views in this field. The topic on the nomadic state is also developed in detail, based on the most relevant scientific arguments. The same can be said about the historic typology of the state, presented by the author (particularly in paragraph 13.C. 1 and 2). For his study, the candidate used more than 140 Bulgarian and foreign language works, including works published in the last five years.

The monograph *The Tarnovo Constitution in the Light of the Balkan Constitutionalism of the XIX Century*. Sofia: Sibi, 2016 (360 pages) is based on the dissertation work of the candidate for the award of the science degree “Doctor of Science”. As the author himself shares in the foreword to the publication, writing the monograph is based on his methodological concept, based on which a study of this type could have been performed only with full knowledge of the primary sources – the texts of the Tarnovo constitution, and its contemporary Balkan state constitutions – which, in his opinion, has not been done before. To this end, the Constitution of Greece of 1844 and 1864, the Constitution of Romania of 1866 and the Constitution of Serbia of 1869 have been translated and published in an initiative organized by the candidate. Based on those translations and a wide selection of literature in various languages, the author presents a thorough study of the history of Balkan Constitutionalism since the start of the XX century until the creation of the Tarnovo Constitution, and separately the start and development of Bulgarian Constitutionalism during

the Bulgarian Revival, and the main part – a comparative history and legal study of the separate public institutes in the Tarnovo Constitution and the Constitutions of other Balkan states during that time period. In my opinion this is one of the most significant studies of the Tarnovo Constitution over the last decades.

The candidate has also submitted other publications on the history of the Tarnovo Constitution and the Bulgarian Constitutionalism, which have not been submitted by him for the awarding of the scientific degree “Doctor of Science”. One of them is “*The participation of Todor Burmov in the creation of the primary draft of the Organic Statute of the Principality of Bulgaria*”. Using an original text of an archive document, presented to him by the Russian archives, the author of the article methodically and with good argumentation proves his arguments about the active role of Todor Burmov in the creation of the primary draft of the Organic Statute of the Principality of Bulgaria.

The book published by the candidate “*Memories, thoughts and assessments of Prince Aleksandar Dondukov-Korsakov for the creation of the Tarnovo Constitution*” is logically connected with the previous article, to the extent that it presents an in-depth and detailed study of the role of Prince Aleksandar Dondukov-Korsakov in the creation of the primary draft of the Tarnovo Constitution. In this book, Associate Professor Kostadin Paev promotes and convincingly proves the idea that the draft’s conceptual basis has been created by Prince Dondukov, while Sergey Lukiyarov’s role has been reduced to the formulating and editing the text from a legal standpoint.

There are two other publications by the candidate on the topic of the Bulgarian Constitution. With the article “*The Matter of Constitutional Control in Bulgaria, 1879-1947*”, he makes a contribution to the establishment of an overall concept on the topic of the study, and in another publication “*The Constitutional Project of Professor Stefan Kirov, in the period between 1935 and 1938. A comparative study*”, the author clarifies and corrects a long-

standing misconception regarding a project of Professor Stefan Kirov.

The other scientific output of the candidate is fully consistent with the interdisciplinary nature of the announced competition. His publications refer to the history of the Bulgarian state and law in the Middle Ages and to more recent history of the Bulgarian state and law. Concurrently, he has completed studies on the history of the state and law of other countries (Byzantium and England, as an example), in the course of development of the academic discipline History of the Bulgarian state and law in Bulgaria, and he has also published a textbook, and a student learning manual.

III. Critical remarks and recommendations

I would recommend that the candidate should complete a more thorough and detailed scientific study of his thesis regarding the legitimization of the state through history.

IV. Conclusion

As evident from the statements hereinabove, the candidate, Associate Professor Doctor of Science Kostadin Paev has presented scientific output on the topic of the declared competition of sufficient quantity and quality, has long-standing lecturing experience, is compliant with the National scientometric indicators and with the additional requirements of the University for the respective field. In consideration thereof, I hereby give a positive assessment of the candidate's scientific output and I am supporting the candidacy of Associate Professor Doctor of Science Kostadin Paev to assume the academic position “Professor” of History of the State and Law in the Faculty of Law and History of South-West University “Neofit Rilski”.

August 24, 2020

Town of Blagoevgrad

Member of the Scientific Jury:

(Professor Pl. Kirov, PhD)